

Sygn. akt III U 218/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 18 grudnia 2013 r. i 31 stycznia 2014 r. **nr** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. S. prawo do emerytury, w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 11 grudnia 2013 r.,

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 218/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 marca 2014 r.

Decyzją z dnia 18 grudnia 2013 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r. poz. 1227 ze zm.). Zgodnie z decyzją organu rentowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca J. S. w dniu 16 stycznia 2014 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury.

Na uzasadnienie podał, że w zarówno zakłady pracy jak i stanowiska, na których pracował mieszczą się w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub szczególnych charakterze (Dz. U z 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Wykonywana przez niego praca polegała na sprawowaniu dozoru inżyniersko-technicznego w zakładach produkujących wyroby ceramiczne w zakresie utrzymania w ruchu maszyn i urządzeń energetycznych. Ponadto wnioskodawca przedłożył świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 3 stycznia 2014 r., wystawione przez (...) SA w R.. Dołączył też archiwalną dokumentację osobową z czasu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w J..

W związku z tym odwołaniem decyzją z dnia 31 stycznia 2014 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ponownie rozpoznał wniosek i nadal odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury.

Wprawdzie uwzględniono wnioskodawcy okres zatrudnienia w warunkach szczególnych od 20 lipca 1971 r. do 31 maja 1975 r. (3 lata, 10 miesięcy i 12 dni)

w (...) SA. Niemniej odmówiono mu uwzględnienia takiego zatrudnienia z okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w J. w latach od 2 czerwca 1975 r. do 31 marca 1992 r.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż nadal nie spełnia on wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

W konsekwencji w odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonych decyzji.

Uzasadniając wskazano, że wnioskodawca we wniosku o emeryturę wcześniejszą z tytułu pracy w warunkach szczególnych zawarł oświadczenie, iż nie jest członkiem OFE, ponadto osiągnął 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Natomiast nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w J. od dnia 2 czerwca 1975 r. do 31 marca 1992 r. (16 lat, 9 miesięcy i 29 dni) nie potwierdził stosownym świadectwem pracy.

Z uwagi na to, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 3 lata, 10 miesięcy i 12 dni, organ rentowy odmówił mu przyznania emerytury.

Sąd Okręgowy w Przemysłu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. S. urodzony (...) z zawodu technik elektromechanik w dniu 11 grudnia 2013 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę. Oświadczył, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia odwołał się do dokumentacji dołączonej do wniosku oraz do dokumentacji złożonej przy wniosku o ustalenie kapitału początkowego.

Składając wniosek o emeryturę wnioskodawca złożył także świadectwa pracy. Następnie dołączył też archiwalną dokumentację osobową oraz świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. W dokumencie tym, wystawionym przez (...) S. A. w R. wskazano, że wnioskodawca w okresie od dnia 20 lipca 1971 r. do dnia 31 maja 1975 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę wg. Wykazu A działu II tj. prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych

i ciepłych. Zgodnie z w/w świadectwem wnioskodawca pracował na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, wymienionym w wykazie A, dziale nr II, poz. 1, pkt 4 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i (...), na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.U. MB i (...) nr 3 poz. 6 ze zm.)

Decyzjami z dnia 18 grudnia 2013 r., a następnie z dnia 31 stycznia 2014 r. ZUS O/R. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury wskazując, że do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił on wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód: 1. Akta organu rentowego zn. (...):

- wniosek o emeryturę z dn. 11.12.2013 r.
- decyzje odmowne z dn. 18.12.2013 r. i 31.01.2014r.

2. świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dnia 3.01.2014 r. k.5

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca J. S. pracę zawodową rozpoczął w dniu 20 lipca 1971 r. na stanowisku elektromontera w Przedsiębiorstwie Produkcji i (...) w R. i wykonywał ją do 31 maja 1975 r.

Następnie od dnia 2 czerwca 1973 r. do dnia 31 marca 1992 r. nieprzerwanie pracował w Przedsiębiorstwie (...) w J.. Pracę rozpoczął w (...) Oddział w J. na stanowisku samodzielnego inspektora do spraw techniczno-mechanicznych. Następnie kolejno pracował na stanowiskach: od dnia 1 października 1978 r. - specjalisty do spraw elektroenergetycznych, od dnia 1 maja 1987 r. - p.o. kierownika działu mechaniczno-elektrycznego, a ostatnio przed zwolnieniem od dnia 1 kwietnia 1988 r. - kierownika działu techniczno-mechanicznego. Praca na w/w stanowiskach wykonywana była w pełnym wymiarze czasu pracy. W czasie zatrudnienia wnioskodawca podnosił kwalifikacje i w dniu 8 grudnia 1980 r. uzyskał tytuł energetyka przemysłowego o specjalności gospodarka energią ciepłą i elektryczną. W dniu

3 kwietnia 1987 r. ukończył też kurs z zakresu dozoru kotłów wodnych, suszarń komorowych, pieców komorowych gazowych, stacji uzdatniania wody kotłowej, sieci ciepłych wodnych i urządzeń odbiorczych wodnych. Stosunek pracy został rozwiązany przez zakład pracy w związku z jego likwidacją.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- świadectwa pracy z dnia 9.02.1983 r. i 31.03.1992r.,
- kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych z dnia 22.06.2004 r.

2. Akta osobowe wnioskodawcy:

- umowa o pracę z dn. 31.05.1975 r. k. 18,
- opinia z dn. 6.01.1988 r. k. 13,

3. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy z dn. 12.03.2014 r. - 16 min.).

Ponadto ustalił Sąd, iż wnioskodawca J. S., wykonując pracę w Przedsiębiorstwie (...) w J., zajmował się przede wszystkim pełnieniem nadzoru nad sprawnością przebiegu produkcji. Swoje obowiązki wykonywał

w D. M.-Energetycznym. W pierwszym okresie zatrudnienia jako samodzielny inspektor ds. (...)Mechanicznych pracował w administracji. Natomiast po awansowaniu go z dniem 1 października 1978 r. na stanowisko specjalisty ds. Elektroenergetycznych, do głównych zadań wnioskodawcy należała kontrola produkcji ceramiki budowlanej od

momentu zaplanowania do wykonania danego zadania. Nadzór sprawowany przez wnioskodawcę, już do końca zatrudnienia w 1992 r., sprowadzał się do bieżącego monitorowania pracy urządzeń i maszyn energetycznych i elektrycznych, a także gazowych. Konieczność stałej kontroli produkcji, wynikała z faktu, iż Przedsiębiorstwo (...) w J. było zakładem bardzo energochłonnym.

Ustalił Sąd, iż wnioskodawca nadzorował pracowników, których prace związane były z zapewnieniem sprawnego działania wszelkich maszyn produkcyjnych tj. elektryków- elektromonterów, mechaników, hydraulików, ale także pracujących przy piecach do wypalania cegły oraz kotłach gazowych, które pracowały w kaflowniach, przy wypalania kaflów. Wszelkie przestoje w produkcji, wynikające z niewłaściwej pracy maszyn, urządzeń czy kotłów i pieców, bądź z powodu ich awarii, skutkowały dokonywaniem potrąceń premii dla pracowników odpowiedzialnych za ich sprawne działanie, w tym także wnioskodawcy.

Przedsiębiorstwo wykonywało założone plany, działając w systemie ciągłym. Praca przy produkcji cegieł, w zależności od warunków atmosferycznych odbywała się sezonowo. W okresie zimowych oraz w sytuacji, gdy produkcja cegły była z różnych względów niemożliwa, przeprowadzano remonty i przeglądy eksploatacyjne maszyn, pieców i kotłów.

W okresie pracy wnioskodawcy, Przedsiębiorstwo (...) w J. obejmowało 7 zakładów – cegielnię i kaflarnię. W zakładach tych pracowali: palacze obsługujący piece oraz kotły gazowe, elektrycy, elektromonterzy oraz mechanicy i hydraulicy. Główny warsztat naprawczy znajdował się w J..

Organizacja pracy na szczeblu wyższego rzędu, obejmowała między innymi stanowiska głównego mechanika oraz głównego energetyka. Wykonujący pracę na tych stanowiskach faktycznie wspólnie sprawowali nadzór nad tymi samymi pracownikami, którym wydawali polecenia i zlecenia zależnie od specjalności, jakiej dane czynności miały dotyczyć.

Zgodnie z zakładowym zakresem obowiązków główny energetyk podporządkowany był bezpośrednio głównemu mechanikowi. Praca głównego mechanika obejmowała w większym zakresie wykonywanie zadań administracyjno-biurowych, między innymi poprzez wykonywanie zamówień. Ponadto główny mechanik odpowiadał przede wszystkim za sprzęt ciężki (koparki, spycharki, samochody ciężarowe) oraz pracowników, którzy obsługiwali te maszyny i samochody.

Równocześnie Sąd ustalił, że w okresie, kiedy wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie (...) w J., od dnia 15 marca 1979 r. do dnia 11 marca 1992 r. stanowisko elektromontera zajmował świadek Z. B. (1). Wykonywał on głównie naprawy i przeglądy maszyn w warsztacie w J., ale w razie potrzeby także w poszczególnych cegielniach. W swojej pracy świadek wykonywał zlecenia wnioskodawcy za pośrednictwem osoby, której bezpośrednio podlegał.

Formalnie praca wykonywana zarówno przez świadka, jak i wnioskodawcę, świadczona była w systemie 8-godzinnym od godz. 7 do 15. Jednakże w momencie wystąpienia awarii świadczona była także poza wymienionymi godzinami i wypłacany był za nią dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych. Nadto ustalił Sąd, iż faktycznie obowiązujący wnioskodawcę system czasu pracy miał charakter nienormowany.

Dowód: 1. Akta osobowe wnioskodawcy:

- umowa o pracę z dn. 31.05.1975 r. k. 18,
- angaż z dn. 12.09.1978 r. k. 21,
- opinia z dn. 6.01.1988 r. k. 13,
- zakres obowiązków głównego energetyka z dn. 21.04.1978 r. i 15.12.1986 r. k. 6-10,
- zakres obowiązków dla kierowników...z dn. 1.04.1988 r. k. 14-16,

2. zeznania świadka:

- Z. B. (nagranie rozprawy z dn. 12.03.2014 r. - 5 min.),

3. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy z dn. 12.03.2014 r. - 16 min.).

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dowodach zgromadzonych w aktach emerytalnych organu rentowego oraz aktach osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w J.. Na ich podstawie można bowiem stwierdzić, kiedy i w jakim charakterze wnioskodawca pracował. Dokumentacja ta wraz z zeznaniami świadka oraz wnioskodawcy w sposób jednoznaczny potwierdza okres i charakter wykonywanej przez niego pracy. Sąd w pełni podzielił zeznania świadka. Opisał on zakres czynności wykonywanych przez wnioskodawcę oraz charakter jego pracy w spornym okresie. Sąd podzielił też zeznania wnioskodawcy, które są spójne z zeznaniami świadka, jak też w pełni potwierdzają okoliczności wynikające z dokumentów, także co do charakteru pracy. Dowody te wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, wobec czego są wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach faktycznie wykonywał wnioskodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Równocześnie zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43) - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 tj. jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- osiągnęli wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzny 60 lat oraz
- posiadają wymagany okres składkowy i nieskładkowy tj. 25 lat dla mężczyzny, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla ustalenia tych uprawnień - za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy). Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. Rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne w sprawie jest, że wnioskodawca osiągnął wiek 60 lat i nie jest członkiem OFE. Wykazał też, że na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymował się 25-letnim stażem pracy.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia czy wnioskodawca przepracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie dotyczącym charakteru zatrudnienia zasługuje na uwzględnienie. Sąd przyjął bowiem, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych, poza uwzględnionym przez organ rentowy okresem pracy, także w Przedsiębiorstwie (...) w J..

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody z dokumentów - wystarczą dowody np. z zeznań świadków i stron. Zdaniem Sądu Okręgowego istotny w sprawie okazał się rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę, który w istocie od momentu objęcia stanowiska specjalisty do spraw elektroenergetycznych od dnia 1 października 1978 r. - przez cały pozostały okres zatrudnienia do 31 marca 1992 r., czyli ponad 13 lat pracował, sprawując faktyczny dozór inżynieryjno-techniczny nad pracami robotników zatrudnionych w warunkach szczególnych.

Zarówno świadek Z. B. (1), jak i sam wnioskodawca potwierdzili w swoich zeznaniach fakty zawarte w zachowanej dokumentacji osobowej z okresu zatrudnienia od dnia 2 czerwca 1975 r. Początkowo wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze prace na stanowisku samodzielnego inspektora do spraw techniczno-mechanicznych, a następnie od dnia 1 października 1978r. na stanowisku specjalisty do spraw elektroenergetycznych oraz stanowiskach wyższego rzędu, co znajduje potwierdzenie w zebranej w sprawie dokumentacji.

Z postępowania dowodowego jednoznacznie wynika, że praca, którą wykonywał wnioskodawca od dnia 1 października 1978 r. związana była ze sprawowaniem dozoru przy wszelkich pracach związanych z pracą elektromonterów, elektryków, mechaników, hydraulików, palaczy, a także pracowników przy wytwarzaniu energii cieplnej i elektrycznej

Prace jakie wykonywał na zajmowanych kolejno stanowiskach, z samego brzmienia, nie musiały być związane ze sprawowaniem dozoru, jednak zgodnie z przyjętymi w zakładzie pracy zasadami wynikającymi z zakresu obowiązków, wnioskodawca faktycznie taki dozór sprawował. Przydzielenie pracownika do wykonywania kontroli, bądź powierzenie mu zadań kierowniczych przy równoczesnym nadzorowaniu prac w warunkach szczególnych, dawało temu pracownikowi uprawnienia do wcześniejszych uprawnień emerytalnych.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy wartym wskazania jest również stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 stycznia 2008 r. (sygn. akt I UK 195/07), zgodnie z którym osoba wykonująca dozór inżynieryjno-techniczny nad pracami wykonywanymi w warunkach zagrażających bezpieczeństwu nie musi stale przebywać na stanowiskach, gdzie jest wykonywana praca, w zakresie jej obowiązków musi być przewidziane sporządzanie dokumentacji, planów organizacyjnych i innych czynności. Ponoszenie odpowiedzialności za wykonanie pracy, w której każdy błąd techniczny może narazić na niebezpieczeństwo pracowników i inne osoby, zostało uznane za wykonanie pracy w warunkach szczególnych.

Zajmowane przez wnioskodawcę stanowiska wymienione są w wykazie A, dział XIV, pkt 24 w zw. z działem II Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Ustawodawca w przepisie tym nie wyliczał stanowisk kontrolnych, czy dozoru ograniczając się do ogólnego sformułowania „Kontrola międzyoperacyjna oraz kontrola jakości produkcji oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie” oraz odesłania do wykazu stanowisk pracy

(w Dziale II przyjęto, że do prac wykonywanych w warunkach szczególnych należą m.in. „Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Prace przy wytwarzaniu

i przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych”).

Takie sformułowanie powołanych przepisów oznacza, że w pierwszej kolejności należało stwierdzić, czy praca wnioskodawcy była związana ze sprawowaniem kontroli lub dozoru inżynieryjno-technicznego. Następnie zaś ustalić czy kontrola lub dozór dotyczyły prac zaliczonych do tych wykonywanych w warunkach szczególnych. Przeciwna interpretacja wykluczałaby celowość zapisu zawartego w dziale XIV poz. 24 cyt. rozporządzenia.

Sąd przyjął, że w niniejszej sprawie obie te okoliczności zostały w sposób niebudzący wątpliwości wyjaśnione.

W rezultacie Sąd uznał, że wnioskodawca J. S. w okresie od dnia

1 października 1978 r. tj. od objęcia stanowiska specjalisty ds. elektroenergetycznych (głównego energetyka) do dnia 31 marca 1992 r. tj. przez 13 lat i 6 miesięcy, wykonywał prace z zakresu dozoru technicznego w energetyce. Oprócz powołanego wykazu stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze, stanowiska pracy nadzorowane przez wnioskodawcę wymieniono w załączniku do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. – Dział II „Prace przy wytwarzaniu

i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych” - poz. 4 elektromonter instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, poz. 18 elektromonter aparatury, automatyki i układów pomiarowych, kotłów i turbin, poz. 19 elektromonter ciepłowniczych urządzeń rozdzielczych w zw. z Działem XIV „Prace różne” – poz. 24 „Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie” – stanowiska pracy, na których prace wykonywane są stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych

w wykazie.

Zdaniem Sądu Okręgowego istotny w sprawie okazał się rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę, a nie brak stosownego świadectwa pracy. Charakter pracy potwierdził świadek, ale dokładnie został on opisany również w zakresach czynności, opiniach i angażach, zalegających w aktach osobowych.

Wnioskodawca wykazał więc łącznie ponad 17-letni okres pracy w warunkach szczególnych, stąd spełnił wszystkie przesłanki do otrzymania emerytury przewidziane

w powołanych na wstępie przepisach ustawy o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje, przyznając mu prawo do emerytury od miesiąca złożenia wniosku tj., począwszy od dnia 11 grudnia 2013 r., o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z archiwalnych akt osobowych oraz z zeznań świadka i ich ocena) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.